

โครงการยววิจัยเศรษฐกิจชุมชนฉบับสมบูรณ์ ปี 2553

เรื่อง การผลิตแข่งปลาเพื่อส่งเสริมรายได้เพิ่มของชุมชนในตำบลช้างซ้าย

อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

อาจารย์ที่ปรึกษา นายปองเดช รัตนวงศ์

โรงเรียนเฉลิมราชประชานุทิศ

คณะผู้วิจัย

1. นางสาวปรีศนา พุทโกสิทธิ์
2. นางสาวอาภากร ชุนฤทธิ์
3. นางสาวกรรณิการ์ พุ่มจัน

เดือนสิงหาคม 2553

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ชุดโครงการวิจัย “การวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ 5 จังหวัดภาคใต้ตอนกลาง”

บทคัดย่อ

หัวข้อวิจัย	กระบวนการผลิตแข่งปลาทุเพื่อการส่งเสริมรายได้ของชุมชน
	ตำบลช้างซ้าย อำเภพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย	1. นางสาว ปรีศนา พุทโกสิทธิ์ 2. นางสาว อาภากร ชุนฤทธิ์ 3. นางสาว กรรณิการ์ พุ่มจิ้น
อาจารย์ที่ปรึกษา	นายปองเดช รัตนวงศ์

จากการศึกษาการผลิตแข่งปลาทุเป็นอาชีพเสริมของประชาชนในตำบลช้างซ้าย อำเภพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากเราเห็นความสำคัญว่าแข่งปลาทุเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน

ด้วยเจตนารมณ์ดังกล่าวจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ นำวัตถุดิบในชุมชนมาสร้างรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนในเรื่องของรายได้ครัวเรือนแต่ละครัวเรือน เพื่อสานต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละครัวเรือนในชุมชนให้ชุมชนและผู้วิจัยวิเคราะห์เศรษฐกิจและเพิ่มพูนเศรษฐกิจภายในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ทั้งวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งและสุ่มตัวอย่างมาจำนวนกลุ่มตัวอย่างคือชาวบ้านในตำบลช้างซ้ายจำนวน 4 หมู่ ได้แก่ หมู่ 2 หมู่ 4 หมู่ 5 และ หมู่ 9 จำนวน 35 คน แล้วนำข้อมูลเหล่านี้ไปวิเคราะห์เพื่อตีความเนื้อหาซึ่งได้ผลจากการวิจัยพบว่าประชากรที่ผลิตแข่งปลาทุได้มีรายได้เพิ่มให้กับครอบครัวประมาณ 3000-5000 บาท

กล่าวโดยสรุปกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นำวัตถุดิบมาจาก ในท้องถิ่นมากที่สุดและรองลงมาคือในชุมชนใกล้เคียง ราคาวัตถุดิบล่ำละ 50 บาทมากที่สุด รองลงมาคือล่ำละ 20 บาท จำหน่ายแข่งปลาทุในราคาใบละ 1.80 บาทมากที่สุด รองลงมาคือใบละ 2 บาท จำนวนแข่งปลาทุที่จำหน่าย 100-300 ใบ/ครั้งมากที่สุด รองลงมาจำนวน 200-500 ใบ/ครั้งและส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องของวัตถุดิบมากที่สุด รองลงมาคือเรื่องของการตลาดในการจำหน่ายแข่งปลาทุ

นิยามศัพท์เฉพาะ แข่งปลาทุ หมายถึง ภาชนะที่ใช้ใส่ปลาทุเป็นรูปทรงกลมทำด้วยไม้ไผ่ อาชีพเสริม หมายถึง อาชีพที่เพิ่มช่องทางการทำเงินหรือเพิ่มรายได้ให้กับผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้ว การผลิตแข่งปลาทุ หมายถึง กระบวนการของการนำไม้ไผ่มาจักรสานเป็นรูปแข่งขนาดเล็กพอที่จะใส่ปลาทุเพื่อนำไปนั่งแล้วจำหน่าย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือและแนะนำ แก้ไขในการค้นคว้าสัมภาษณ์ข้อมูลและ
การจัดทำงานวิจัยเล่มนี้ จากนางธัญลักษณ์ สุจิพงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ นางสาวศรียา ทองสมัคร
นายสุริยันต์ สุวรรณราช และนางสาวถวิล แซ่เตี่ยว ที่ปรึกษาพิเศษในการทำวิจัย ที่ให้คำแนะนำ ตลอดจน
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ขอขอบคุณ นายปองเดช รัตนวงศ์ ที่ช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ขอขอบคุณ นายประมวล
คงสวัสดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมราชประชาอุทิศและคณะครู โรงเรียนเฉลิมราชประชาอุทิศที่เป็น
กำลังใจให้ นอกจากนี้ขอขอบคุณประชาชนที่เลี้ยงโคพื้นเมืองเป็นอาชีพเสริมในตำบลช้างซ้าย อำเภอพระ
พรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับ
การวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ปกครองของคณะผู้จัดทำวิจัย ทุกคน และเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ
ในการทำวิจัย

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
ขอบเขตของการวิจัย	1
นิยามศัพท์เฉพาะ	2
ประโยชน์ของการวิจัย	2
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
พันธุ์ไม้ไผ่	3
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	8
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	11
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	11
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	11
การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	12
การเก็บรวบรวมข้อมูล	12
การวิเคราะห์ข้อมูล	12
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	13
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	19
สรุปผลการวิจัย	19
ข้อเสนอแนะ	20
บรรณานุกรม	21
ภาคผนวก	22
ประวัติผู้วิจัย	32

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกได้ตามหมู่	11
2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่ได้เรียบเรียงเสร็จสมบูรณ์	13
3 ตารางแสดงแหล่งวัตถุดิบ ราคาของวัตถุดิบ ราคาขาย จำนวนเงินที่ขายและปัญหาของการผลิตแข่งปลาทุ	14

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตำบลช้างซ้าย เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประชากรมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ มีรายได้ไม่พอกับรายจ่ายทำให้ประชากรมีความต้องการจะแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น โดยวิธีการนำวัตถุดิบในชุมชนมาสร้างรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนในเรื่องของรายได้ครัวเรือน แต่ละครัวเรือนรวมทั้งสานต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละครัวเรือน ในชุมชนให้ชุมชนและผู้วิจัยวิเคราะห์เศรษฐกิจและเพิ่มพูนเศรษฐกิจภายในชุมชนให้ดีขึ้น เพราะประชากรมีอาชีพหลักรับจ้าง และเกษตรกรรม นอกจากนี้ประชากรยังมีความต้องการที่จะขายผลผลิตทางการเกษตรให้ได้ราคาสูงและต้องการมีอาชีพเสริมชาวบ้านในตำบลช้างซ้ายมีวิสาหกิจชุมชนในท้องถิ่นเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะไม้ไผ่ซึ่งปลูกไว้บริเวณริมรั้วเพื่อแสดงเขตกรรมสิทธิ์ มาจักสานเป็นแข่งปลาทุหรือของใช้ในครัวเรือนเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัวและการผลิตแข่งปลาเป็นสิ่งที่คนรุ่นปัจจุบันได้แนวคิดที่จะสานต่อให้คนรุ่นต่อไปได้เรียนรู้และพัฒนาเพิ่มคุณค่าผลผลิต ให้เป็นรายได้เสริมเพราะสามารถผลิตง่ายต้นทุนน้อยและทำรายได้ที่ดีกับผู้ผลิต

ประชากรในตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ร่วมกันผลิตแข่งปลาเพื่อหารายได้เป็นอาชีพเสริมหลังจากทำการเกษตร เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของชุมชน ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้นและประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อนำวัตถุดิบในชุมชนมาสร้างรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนในเรื่องของรายได้ครัวเรือนแต่ละครัวเรือน
2. เพื่อสานต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละครัวเรือนในชุมชนให้ชุมชนและผู้วิจัยวิเคราะห์เศรษฐกิจและเพิ่มพูนเศรษฐกิจภายในชุมชนให้ดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ชาวบ้านที่ผลิตแข่งปลาในชุมชนตำบลช้างซ้ายอำเภอพระพรหมจังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 70 ครัวเรือน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ชาวบ้านในตำบลช้างซ้ายจำนวน 4 หมู่ ได้แก่ หมู่ 2 หมู่ 4 หมู่ 5 และ หมู่ 9 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 35 ครัวเรือน

ขอบเขตการศึกษา

ด้านเนื้อหา คือ ขั้นตอนการผลิตแข่งปลาทุเพื่อเป็นอาชีพเสริม

ด้านประชากร คือ ประชากรที่ผลิตแข่งปลาทุจำนวน 70 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน

ด้านพื้นที่ คือ ในหมู่ 2 หมู่ 4 หมู่ 5 และ หมู่ 9

กรอบแนวคิด

แนวความคิดเกี่ยวกับอาชีพเสริม คือ การทำสิ่งที่ดีมีประโยชน์และนำรายได้เข้าสู่ครอบครัวซึ่งนอกเหนือจากการทำอาชีพหลัก และแนวความคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญา คือ ความรู้ของชาวบ้านในท้องถิ่น ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ และความเฉลียวฉลาดของชาวบ้านรวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษ การผลิตแข่งปลาทุ หมายถึง กระบวนการของการนำไม้ไผ่มาจักสานเป็นรูปแข่งขนาดเล็กพอที่จะใส่ปลาทุเพื่อนำไปนั่งแล้วจำหน่าย

นิยามศัพท์เฉพาะ

แข่งปลาทุ หมายถึง ภาชนะที่ใช้ใส่ปลาทุเป็นรูปทรงกลมทำด้วยไม้ไผ่

อาชีพเสริม หมายถึง การทำสิ่งที่ดีมีประโยชน์และนำรายได้เข้าสู่ครอบครัวซึ่งนอกเหนือจากการทำอาชีพหลัก

ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ของชาวบ้านในท้องถิ่น ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ และความเฉลียวฉลาดของชาวบ้านรวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้เราทราบระดับความรู้เกี่ยวกับแข่งปลาทุและเจตคติต่อการผลิตแข่งปลาทุของชาวบ้านในชุมชนตำบลช้างซ้าย อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. จากผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับชาวบ้าน ในชุมชนตำบลช้างซ้าย อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราชในการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับแข่งปลาทุและการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อแข่งปลาทุให้เหมาะสมกับสภาพกลุ่มชาวบ้าน
3. จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้เรามีข้อมูลในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการผลิตแข่งปลาทุและเจตคติต่อแข่งปลาทุของกลุ่มชาวบ้านภายในชุมชนตำบลช้างซ้าย อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มอาชีพแข่งปลาทุให้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุณลักษณะพิเศษของ "ไผ่"

1. ไผ่โตเร็วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ภายในเวลา 1-4 ปี และใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน ตั้งแต่รากไผ่เป็นสมุนไพรอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นยารักษาโรคได้ หน่อไผ่หรือหน่อไม้ใช้ทำอาหาร กาบหรือใบไผ่ใช้ห่ออาหารหรือหมักปุย กิ่งและแขนงใช้ทำรั้ว ลำต้นใช้ประโยชน์ได้สารพัดอย่าง ตั้งแต่นำมาใช้ปลูกสร้างที่พักอาศัยและแปรรูปเป็นเครื่องจักสานและเครื่องมือเครื่องใช้นานาชนิดจนถึงนำมาใช้เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ ตั้งแต่เกิดจนตาย

ดังนั้นชาวนาจ้างมักปลูกไผ่ตามหัวไร่ปลายนา และปลูกไว้รอบๆบ้าน เพื่อใช้เป็นรั้วบ้านและป้องกันพายุ เพราะไม้ไผ่จะลู่ตามลมไม่หักโค่นเหมือนไม้อื่น หากปลูกไผ่ไว้ตามริมแม่น้ำลำคลอง จะช่วยชะลอความเร็วของกระแสน้ำไม่ให้ดินพังทะลายง่าย นอกจากนี้ไผ่ยังใช้เป็นอาหารในครัวเรือนได้ด้วย

2. ไผ่มีลำต้นตรงและกลวงคล้ายหลอดและมีปล้องข้อคั่นเป็นปล้องๆ จึงใช้เป็นภาชนะประเภทกระบอก ถ้วย สำหรับใส่ของเหลว เช่น ใช้เป็นกระบอกน้ำ กระบอกน้ำตาล ซึ่งใช้กันทั่วไปในหลายประเทศ ลักษณะพิเศษของไม้ไผ่นี้สามารถนำมาใช้สร้างอาคารที่พักอาศัยได้ โดยนำมาทำเป็นโครงสร้างของบ้านเรือน ใช้เป็นพื้นเรือน ฝาเรือน ใช้ทำรางน้ำ ท่อน้ำ และทำเครื่องดนตรีประเภทขลุ่ยได้อีกด้วย

3. เนื้อไผ่เป็นเส้นตรงมีความยืดหยุ่นในตัวเองและสามารถคืนตัวสู่สภาพเดิมได้ เมื่อนำไม้ไผ่มาแปรรูปก็จะสามารถใช้ประโยชน์ได้ดี เพราะเนื้อไม้ไผ่เป็นเส้นตรง นำมาจักเป็นพื้นบางๆ หรือเหลาเป็นเส้นได้ดี จึงใช้ทำเครื่องจักสานนานาชนิดได้ ทั้งเครื่องจักสานที่มีขนาดใหญ่ แข็งแรงมั่นคง สำหรับใช้งานหนักจนถึงเครื่องจักสานขนาดเล็กที่มีความปราณีตบอบบาง และเพราะคุณสมบัติที่มีความยืดหยุ่น จึงเหมาะที่จะใช้เป็นเครื่องหอบหรือหาม เช่น คาน คันกระสุน คันธนูและเมื่อแปรรูปเป็นตอกก็ยังคงมีความยืดหยุ่นคืนรูปทรงเดิมได้ง่ายจึงทำให้ภาชนะจักสานที่ทำจากไผ่มีคุณลักษณะพิเศษต่างไปจากภาชนะที่ทำจากวัสดุชนิดอื่น

4. ไม้ไผ่มีความสวยงามในตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นผิวที่มีสีต่างๆ กันเมื่อแห้งแล้วมักจะมีสีเหลืองอยู่ เช่นนั้นตลอดไป ด้วยคุณสมบัติพิเศษนี้ ชาวเอเชียจึงใช้เหล็กหรือโลหะเผาไฟจนร้อนแล้วเขียนตัวอักษรหรือลวดลายลงบนผิวไม้ไผ่ (Bamboo Pyrographic) เช่น จินจารึกบทกวีบนผิวไม้ไผ่ ชาวญี่ปุ่นใช้เขียนชื่อเจ้าของบ้านแขวนไว้หน้าบ้านและจารึกบทกวีแขวนไว้สองข้างประตูเรือนน้ำชา (Tea House) ชาวเกาหลีใช้เขียนเป็นลวดลายบนเครื่องใช้ เช่นเดียวกับที่ชาวบาตัก (Batak) ในประเทศอินโดนีเซีย ใช้เหล็กเผาไฟ ชูด จิด เขียน ลงบนกระบอกไม้ไผ่ สำหรับเก็บยาหรือทำเป็นปฏิทิน ในขณะที่ชาวบาห์ลีใช้จารลงบนผิวไผ่เป็นแผ่นๆ เพื่อใช้เป็นคัมภีร์ในศาสนาตน นอกจากนี้ไผ่ยังมีผิวสวยแล้ว ยังมีลักษณะพิเศษต่างจากเนื้อไม้อื่น

คือ มีเส้นยาวขนานกันเป็นเส้น จึงแปรรูปเป็นเส้น เป็นปื้น หรือเหลาให้กลมได้ง่าย และเมื่อแก่เต็มที่แล้ว จะเป็นเส้นละเอียดแข็ง มอดแมลงไม่กินจนมีผู้กล่าวว่า เครื่องจักสานไม้ไผ่นั้น ผู้สานสามารถสานให้เป็นรูปทรงแปลกๆ แตกต่างกันได้มากมาย จนเครื่องจักสานบางชิ้นมีรูปทรงและผิวสวยงามดูงาน ประติมากรรมสมัยใหม่ที่เดียว

ไม้ไผ่ที่นิยมนำมาใช้ในการผลิตเชิงปลาทูกือไผ่สีสุก เพราะหาง่ายสะดวกและนิยมปลูกไว้ที่บ้าน

ไผ่สีสุก

วิทยาศาสตร์ Bambusa blumeana

ชื่อวงศ์ Gramineae

ชื่อสามัญ -

ชื่อทางการค้า -

ชื่อพื้นเมือง ไผ่สีสุก ไม้สีสุก (ทั่วไป)

ลักษณะทั่วไป

ขึ้นเป็นกอใหญ่หนาแน่นมาก มีความสูงประมาณ 15-25 เมตร กิ่งและแขนงมีหนามแหลมคม ลักษณะของลำต้นกลวง เนื้อหนาประมาณ 3-7 มม. ส่วนโคนต้นจะมีความหนาถึง 1.5 ซม. ลำต้นมีสีเขียวสด ผิวเป็นมัน ข้องไม้พองออกมา มีเส้นผ่าศูนย์กลางลำประมาณ 10-20 ซม. ปล้องยาวประมาณ 25-60 ซม. บริเวณข้อมีกิ่งคล้ายหนาม กิ่งจะแตกออกไปตั้งฉากกับลำ สีของกิ่งจางกว่าลำหรือปนเหลือง กาบหุ้มลำหนา ลักษณะเหมือนหนัง ด้านนอกมีขนสีน้ำตาลเข้ม ยาวประมาณ 12-15 ซม. กว้างประมาณ 7-10 ซม. มีแถบสีน้ำตาลม่วงและเหลืองเมื่อยังอ่อน ตามขอบมีขนยาว กระจุกาบแคบมากหัยกลีประมาณ 2 มม.

ใบ ปลายใบเรียวแหลม โคนใบเป็นรูปลิ้มกว้างหรือตัดตรง ใบยาว 10-20 ซม. กว้าง 0.8-2 ซม. ได้ใบมีสีเขียวอมเหลือง เส้นลายใบมี 5-9 คู่ ขอบใบคายและสาก ก้านใบสั้น ครีบกของใบเล็ก มีขนกระจุกของใบ ปลายมนป้าน บางที่มีขนตามขอบกาบหุ้มใบมีขนอยู่ด้านนอก

การขยายพันธุ์และการผลผลิตกล้า

ใช้ปล้องกิ่งตัด การขยายพันธุ์วิธีนี้นิยมใช้กับไม้ไฟชนิดที่ไม่ค่อยออกเมล็ด หรือไม้ไฟที่มีลำต้นค่อนข้างใหญ่ วิธีการขยายพันธุ์ นำลำไผ่อายุประมาณ 1-3 ปี ตัดทอนเป็นท่อนๆ แต่ละท่อนให้มีข้อติดอยู่ 2 ข้อ เจาะช่องหรือรูตรงกลางและใส่หญ้าให้เต็ม นำไปวางหรือชำไว้ในแปลงชำที่เป็นดินร่วนปนทรายระบายน้ำดี เอาดินกลบตรงข้อให้มีกระวังอย่าให้ตาตรงข้อเป็นอันตรายได้ หมั่นดูน้ำในปล้องให้เต็มอยู่เสมอ ประมาณ 10-15 วัน ตาที่ข้อของปล้องก็จะเริ่มแทงหน่ออ่อนเจริญเติบโตขึ้นมา ระยะนี้ต้องคอยระวังแมลงหรือเพลี้ยจะทำอันตรายหน่ออ่อนนี้ ต้องคอยจำกัดด้วยยาฆ่าเชื้อราและแมลงบ้าง หลังจากหน่อเจริญเติบโตแข็งแรงแล้วก็จะเริ่มแตกรากลงในดินต่อไป และจะสามารถนำไปปลูกได้เมื่อชำไว้ได้ 6 เดือน แต่โดยทั่วไปควรจะชำไว้ประมาณ 12 เดือน ซึ่งหน่อและรากจะแข็งแรงเต็มที่แล้ว ต้องการความชื้นสูง ดินร่วนปนทราย สามารถระบายน้ำได้ดี

ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการปลูก

ดิน ต้องการความชื้นสูง ดินร่วนปนทราย สามารถระบายน้ำได้ดี

ไฟรวก ขึ้นได้ดีในพื้นที่สูง เช่น บนเนิน บนภูเขา และที่ดินที่ไม่มีน้ำขังตลอด หรือแถบที่มีอากาศร้อน เช่น ภาคกลางและภาคเหนือ ไฟรวกมีลำต้นเล็ก ขนาดความยาวปล้องประมาณ ๘-๒๓ ซม. ใบเรียวยาว มีกาบหุ้มลำชิดลำต้น มีประโยชน์มาก ใช้ในงานจักสานเป็นเครื่องใช้ต่างๆ ปลูกเป็นไม้ประดับ ลำต้นใช้ในอาชีพต่างๆ เช่น สอยผลไม้ ใช้ทำเยื่อกระดาษ หน่อใช้ทำอาหาร

ไฟเลี้ยง ขึ้นได้ดีในพื้นที่ดินที่ระบายน้ำได้ดี และที่อากาศร้อนชื้นมีมากในภาคกลาง ลักษณะเป็นไฟลำเล็กขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางลำ 2-3 ซม. ปล้องลำมีประมาณ 30 ปล้อง แต่ละปล้องยาวประมาณ 20-25 ซม. ลำสีเขียวสด ใบเล็กแหลมเรียวยาว กาบหุ้มลำบางและร่วงง่าย ลำต้นสีน้ำตาลอ่อน ขึ้นเป็นกอไม่แน่นมาก รูปทรงกอสวยงาม ไม่มีหนาม ประโยชน์ใช้ปลูกเป็นไม้ประดับดูสวยงาม มีคติเชื่อกันว่า ปลูกไฟไว้ในบ้านจะมีความเจริญรุ่งเรือง ร่มเย็นเป็นสุข นอกจากนี้ใช้ประโยชน์ทำคั้นเบ็ด ทำเป็นไม้ประกอบวัสดุ เช่น ค้ำตะกร้อสอยผลไม้ ใช้ค้ำยันต้นไม้ เถาไม้ หรือทำเป็นส่วนประกอบของเครื่องเรือนเครื่องใช้

ไฟไร่ ขึ้นได้ดีในที่ที่เป็นดินกรดเล็กน้อยหรือดินลูกรัง ชอบอากาศเย็นชื้น จึงพบมากแถบภูเขาและป่าดิบของทุกภาค เป็นไม้พุ่มเล็ก แตงลำต้นขยายเป็นกอหนาแน่น ลำมีขนาดผ่าศูนย์กลาง 1-5 ซม. ปล้องยาวประมาณ 40 ซม. ลำละประมาณ 40 ปล้อง มีสีเขียวแกมเทาผิวสากมีขนทั่วลำ ใบเล็ก ขยายพันธุ์โดยใช้เหง้า ปลูก ประโยชน์ใช้ทำค้ำไม้กวาด

ไผ่ซางหรือไผ่รวด พื้นบ้านเรียก ไผ่ซาง ขึ้นได้ดีในพื้นที่ที่มีกรดเล็กน้อย จึงพบมากในภาคกลางและภาคเหนือ ขึ้นเป็นกอกระจุกตัวกันแต่ไม่แน่นมาก เส้นผ่าศูนย์กลางลำ 2-12 ซม. ปล้องยาว 30 ซม. ใต้ท้องใบมีขนบางๆ หน่อมีสีเทาแก่ปนแดง เนื้อในหน่อมีสีขาวมีกาบหน่อสีน้ำตาล มีประโยชน์ใช้ลำทำเครื่องจักสาน ทำของเล่นเด็ก ทำเครื่องใช้ในครัวเรือน ทำเครื่องดนตรี หน่อใช้เป็นอาหาร

ประโยชน์ของไผ่

ทั่วทุกภูมิภาคของไทย มีไผ่ชนิดต่างๆหลากหลายชนิดขึ้นอยู่ทั่วไป ช่วยให้ภูมิทัศน์ของบ้านชนบทงดงาม ร่มเย็น ไผ่มีทั้งชนิดลำใหญ่และลำเล็ก แต่ละชนิดมีประโยชน์ใช้สอยหลากหลาย เป็นวัตถุดิบที่หาง่าย จึงมีต้นทุนต่ำในการนำไปใช้ประโยชน์ในการผลิตสิ่งของ อาจจำแนกประโยชน์ของไผ่ได้หลายประการ ดังนี้

1. ประโยชน์ในการประกอบหรือสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ในชนบทการสร้างบ้านตามวัฒนธรรมไทยนั้น จะใช้วัสดุจากธรรมชาติ ได้แก่ ไม้ไผ่ ไม้ยืนต้นต่างๆ เช่น ไม้สัก ไม้แดง ไม้เต็ง แต่กรอบครัวทั่วไปที่มีรายได้น้อย จะใช้ไม้ไผ่เป็นหลักเนื่องจากหาได้ง่าย เรียกว่า เรือนเครื่องผูก เพราะใช้ได้หลายส่วนของบ้าน เช่น โครงบ้าน โครงหลังคา เสา คาน ประตู หน้าต่าง บันได รั้วพื้น โดยเลือกไผ่ชนิดเนื้อหนาซึ่งมีความคงทนต่อดินฟ้าอากาศ ทนแดด ทนฝน บ้านที่ใช้ไม้ไผ่ประกอบจะอยู่เย็นสบาย เพราะอากาศถ่ายเทได้ดี มีประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว เมื่อผู้พึงส่วนใดก็เปลี่ยนได้ง่าย

2. ประโยชน์ในการทำเครื่องเรือน เครื่องแต่งบ้าน เช่น ประกอบเป็นโต๊ะ เก้าอี้ เตียงนอน แครนนั่งพักผ่อนหรือรับแขก สนทนากันในหมู่สมาชิกในบ้านหรือผู้มาเยี่ยมเยือน เพลิดเพลินของเด็ก มู่ลี่ กรอบรูปสาน เป็นเสื่อรองนั่ง ฯลฯ

3. ประโยชน์ในการทำเป็นอาวุธ เช่น ใช้ไผ่เล็ก ทำขวาก โดยตัดปลายทแยงข้างหนึ่ง หรือเลี่ยมทุกด้านให้ปลายแหลมสำหรับต่อสู้แทงสกัดกันศัตรูหรือสัตว์ที่รุกร้าเข้ามา นำขวากหรือไผ่ปลายแหลมไปปักไว้ในบ่อดักศัตรูหรือดักสัตว์ หรือใช้ไม้ไผ่ชนิดเนื้อเหนียวมีแรงดัดคืนตัว ทำคันธนู คันยิงกระสุน ทำลูกธนู ลูกดอก ทำเป็นไม้ตะบด ไม้พลอง สำหรับการต่อสู้

4. ประโยชน์ใช้ในการทำเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ทำตะเกียงให้แสงสว่าง โดยใช้ข้อปล้องบรรจุน้ำมัน วางไส้เทียนไว้ตรงกลาง จุดไฟให้แสงสว่างได้นาน สานเป็นกล่อ่งข้าว กระติบข้าว กระเชอ หวดนึ่งข้าว กระบุง ตะกร้า กระเป๋าลือสตรี กระจาด กระซอน หีบหรือกล่อ่งไม้ไผ่ของ แจกัน ถ้วย โคร่งพัด โคร่งหมวก รองเท้าสาน จักเป็นดอกไม้ประดับของ เช่น มัดข้าวต้มมัด มักำดอกไม้มักำผัก ฯลฯ

5. ประโยชน์ใช้ทำเครื่องมือประกอบอาชีพ เช่น เครื่องมือจับปลา จับสัตว์น้ำ ชั่ง กระชัง ไซ คุ่ม อีฐ์ ลอบ สุ่ม เครื่องมือก่อสร้าง กระบุง บั้งก็ เข่งปลาทุ คราด ครุ ไม้คาน เครื่องใช้ในการเพาะปลูก ค้างคานไม้ ไม้ ค้ายันต้นไม้ โกงไม้ปักให้เถาไม้เลื้อยเกาะ ไม้สอยผลไม้ พะองป็นต้นไม้ ไม้พาดข้ามท้องร่องหรือค้ำฝืนเวลา เดินข้ามท้องร่อง ใช้เป็นไม้ค้ำถ่อเรือ

6. ประโยชน์ใช้ทำเครื่องดนตรี หลายประเทศหลายเชื้อชาติ โดยเฉพาะในเอเชีย ใช้ไม้ไผ่ทำเครื่องดนตรีกันมาก เช่น ขลุ่ย ทำจากเลาไม้ไผ่ ขลุ่ยญี่ปุ่น ขลุ่ยจีน ขลุ่ยไทย ทำเครื่องดนตรีกำมะลิบ (Kamelin) ของ อินโดนีเซียและมาเลเซีย อังกะลุง ของอินโดนีเซีย แคนของภาคอีสานของไทย และเครื่องดนตรี "แบบมูลิน" ซึ่งมีผู้ประดิษฐ์จากไม้ไผ่ ลักษณะคล้ายไวโอลิน แบบมูลินนี้ส่งเข้าประกวดชนะในการประกวดผลงาน ประดิษฐ์คิดค้น ที่สภากิจแห่งชาติด้วย

7. ประโยชน์ของไผ่ในการทำยาโรค เช่น ใช้รากไผ่ ขุยไผ่ใบไผ่ ผสมกับสมุนไพรอื่นๆตาม ตำรายาสมุนไพรโบราณ

8. ประโยชน์ใช้เป็นอาหารหรือประกอบในการทำอาหาร ไผ่มีอยู่ทุกภาคใกล้ชิดกับชีวิตของคนไทย มาก สามารถใช้ทุกส่วนเป็นประโยชน์ได้ โดยเฉพาะ หน่อไผ่ เป็นอาหารที่คนไทยทุกภาคนิยมใช้ประกอบ อาหารตามสูตรที่นิยมกันในภูมิภาคของตน เช่น ใช้หน่อไม้ทำซุบหน่อไม้ของอีสาน ผัดหน่อไม้ใส่ไข่ แกง เผือกใส่หน่อไม้ แกงกะทิหน่อไม้คอง ต้มแกงจืด หน่อไม้ไผ่ตงกับกระดุกหมูและเห็ดหอม มีสูตรอาหารที่ใช้ หน่อไม้ับหลายสิบสูตร ใบไผ่เป็นอาหารสัตว์ เช่น หมูแพนด้า หรือใช้เป็นเครื่องประกอบการทำอาหาร เช่น กระบอไผ่บรรจุข้าวเหนียวกะทิเผาเป็นข้าวหลาม ใบไผ่ใช้ห่อขนมจ้าง ขนมบะจ่าง ใช้ไม้ไผ่ทำ ตะเกียบตักอาหาร ทำเป็นมิดดัดอาหาร ทำไม้เสียบลูกชิ้นไก่ หมู เนื้อ อย่าง ฯลฯ

9. ประโยชน์ของไผ่ในการสักการะหรือตามความเชื่อ เช่น ใช้ไม้ไผ่กลาให้คม เป็นมิดดัดสายสะดือ เด็กเกิดใหม่ ทำก้านธูป ทำดอกไม้ไฟ กระบอพลู ตะไล ไฟพะเนียง เป็นกระบองบรรจุน้ำมันเป็นตะเกียง ตามไฟ บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น เจดีย์ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ เรียกว่า ตามประทีป ใช้สานเป็นโครงสร้างของ โคมไฟห้อยบูชา

10. ประโยชน์ใช้ทำเครื่องประดับ เช่น กำไลข้อมือ ปิ่นปักผม

11. ประโยชน์ในการสื่อสาร สมัยโบราณใช้กระบอไผ่บรรจุพระราชสาสน์ สาสน์ และบรรจุ ม้วนแผ่นหนัง หรือม้วนกระดาษส่งข่าวถึงกัน จีนใช้ไม้ไผ่จารึกตัวอักษรคัมภีร์การยุทธ์หรือตำราต่างๆ

การนำไฟมาใช้ ควรตัดไฟที่มีอายุ 3 ปีขึ้นไป และตัดในฤดูกาลเหมาะสมที่ไฟหยุดเจริญเติบโต คือในฤดูร้อน หรือฤดูหนาว และเมื่อตัดมาแล้ว ควรเก็บรักษาไว้ในที่แห้ง อากาศถ่ายเทได้เพื่อป้องกันเชื้อรา ในการนำไปใช้ยังมีวิธีการที่จะทำให้แข็งแรงสวยงาม ซึ่งต้องศึกษากรรมวิธีต่อไป

นับได้ว่าไฟเป็นไม้มีคุณค่าและมีประโยชน์สูงมาก จัดได้ว่าเป็นพืชเศรษฐกิจอย่างหนึ่ง ในปัจจุบันมีการผลิตงานศิลปะพื้นบ้านกันหลากหลาย (โอท็อป) ไฟก็มีบทบาทในการผลิตดังกล่าวด้วย จึงมีการตัดไฟไปใช้งานจำนวนมาก แต่เนื่องจากไฟเป็นไม้โตเร็ว ขึ้นได้ดีทุกสภาพดินและอากาศ จึงยังไม่พบปัญหาขาดแคลนไม้ไฟ อย่างไรก็ตาม ใ้คิด ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ปลูกไฟทดแทน และศึกษาพัฒนาพันธุ์ไฟเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากไฟได้มากและยืนนาน และการนำไฟไปใช้ประโยชน์ ควรใช้อย่างประหยัดตามความจำเป็น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาทำให้ชาติและชุมชนผ่านพ้นวิกฤติและดำรงความเป็นชาติ หรือชุมชนได้ ภูมิปัญญาเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่าและความดีงามที่จรรโลงชีวิตและวิถีชุมชนให้อยู่ร่วมกับธรรมชาติและสภาวะแวดล้อมได้อย่างกลมกลืนและสมดุล

ภูมิปัญญาเป็นพื้นฐานการประกอบอาชีพและเป็นรากฐานการพัฒนาที่เริ่มจากการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง การพัฒนาเพื่อการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และการพัฒนาที่เกิดจากการผสมผสานองค์ความรู้สากลบนฐานภูมิปัญญาเดิม เพื่อเกิดเป็นภูมิปัญญาใหม่ที่เหมาะสมกับยุคสมัย

ดังนั้น ภูมิปัญญาจึงมีคุณค่าไม่เพียงแต่ต่อท้องถิ่นและผู้คนเท่านั้น แต่ยังเอื้อประโยชน์อย่างใหญ่หลวงต่อการวางแผนพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและมั่นคง

ความหมายของภูมิปัญญา

ภูมิปัญญา (Wisdom) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ความสามารถทางพฤติกรรมและความสามารถในการแก้ไขปัญหาของมนุษย์ ภูมิปัญญา เป็นเรื่องที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีตและเป็นเรื่องของการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ โดยผ่านกระบวนการทางจารีตประเพณี วิถีชีวิต การทำมาหากินและพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความสัมพันธ์เหล่านี้ ภูมิปัญญา หมายถึง ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ ในการศึกษาเล่าเรียน การที่ชาวารู้จักวิธีทำนา การไถนา การเอาควายมาใช้ในการไถนา การรู้จักนวดข้าวโดยใช้ควาย รู้จักสาน กระบุง ตะกร้า เอาไม้ไผ่มาทำเครื่องใช้ไม้สอยในชีวิตประจำวัน เรียกว่าภูมิปัญญาทั้งสิ้น

ภูมิปัญญา เป็นผลึกขององค์ความรู้ที่มีกระบวนการสั่งสม สืบทอด กลั่นกรอง กับมายาวนาน มีที่มาหลากหลายแต่ได้ประสบประสานกันจนเป็นเหลี่ยมกรณีที่จรัสแสงคงทนและท้าทายตลอดกาลเวลา ความรู้ อาจจะไม่ได้ออกภาพ แต่ภูมิปัญญาจัดว่าเป็นเอกลักษณ์

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า ภูมิปัญญา หมายถึง องค์ความรู้ ความเชื่อ ความสามารถของคนในท้องถิ่น ที่ได้จากการสั่งสมประสบการณ์และการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลายาวนาน มีลักษณะเป็นองค์รวม และมีคุณค่าทางวัฒนธรรม

ประเภทของภูมิปัญญา

1. ภูมิปัญญาพื้นบ้าน เป็นองค์ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่สั่งสมและสืบทอดกันมา เป็นความสามารถและศักยภาพในเชิงการแก้ปัญหา การปรับตัวเรียนรู้และสืบทอดไปสู่คนรุ่นต่อไป เพื่อดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์ จึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมชาติ ของเผ่าพันธุ์หรือเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน
2. ภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นวิธีการปฏิบัติของชาวบ้าน ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ แนวทางแก้ปัญหา แต่ละเรื่อง แต่ละประสบการณ์ แต่ละสภาพแวดล้อม ซึ่งจะมีเงื่อนไขปัจจัยเฉพาะแตกต่างกันไป นำมาใช้แก้ไขปัญหโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่โดยชาวบ้านคิดเอง เป็นความรู้ที่สร้างสรรค์และมีส่วนเสริมสร้างการผลิต หรือเป็นความรู้ของชาวบ้านที่ผ่านการปฏิบัติมาแล้วอย่างโชกโชน เป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรม เป็นความรู้ที่ปฏิบัติได้มีพลังและสำคัญยิ่ง ช่วยให้ชาวบ้านมีชีวิตอยู่รอดสร้างสรรค์การผลิตและช่วยในด้านการทำงาน เป็นโครงสร้างความรู้ที่มีหลักการ มีเหตุ มีผลในตัวเอง
3. ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคน ผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดว่าวิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง จัดว่าเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา จัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชนและในตัวผู้รู้เอง จึงควรมีการสืบค้นรวบรวม ศึกษา ถ่ายทอด พัฒนาและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง
4. ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถ ทักษะของคนไทยที่เกิดจากการส่งเสริมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการการเลือกสรร เรียนรู้ปรุงแต่งและถ่ายทอดสืบทอดกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น พอสรุปได้ดังนี้

1. เป็นเรื่องของการใช้ความรู้ ทักษะ ความเชื่อและพฤติกรรม
2. แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง คนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ
3. เป็นองค์รวมหรือกิจกรรมทุกอย่างในวิถีชีวิต
4. เป็นเรื่องของการแก้ไขปัญหา การจัดการ การปรับตัว การเรียนรู้เพื่อความอยู่รอดของบุคคล ชุมชนและสังคม
5. เป็นแกนหลักหรือกระบวนทัศน์ในการมองชีวิตเป็นพื้นความรู้ในเรื่องต่าง ๆ
6. มีลักษณะเฉพาะหรือมีเอกลักษณ์ในตัวเอง
7. มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับสมดุลในพัฒนาการทางสังคมตลอดเวลา
8. มีวัฒนธรรมเป็นฐาน ไม่ใช่วิทยาศาสตร์
9. มีบูรณาการสูง
10. มีความเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่ง
11. เน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าวัตถุธรรม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเศรษฐกิจชุมชน โครงการผลิตแข่งปลาเป็นอาชีพเสริมของประชากรใน ตำบลช้างซ้าย อำเภพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวิธีดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย คือ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ประกอบอาชีพผลิตแข่งปลาในตำบลช้างซ้าย อำเภพระพรหมจังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวน 70 ครัวเรือน

โดยเจาะจงประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ชาวบ้านที่ผลิตแข่งปลาในตำบลช้างซ้าย อำเภพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จากจำนวน 70 ครัวเรือน แต่สัมภาษณ์ได้จริง 35 ครัวเรือน

จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้านได้ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกได้ตามหมู่

หมู่	จำนวน
2	4 ครอบครั
4	1 ครอบครั
5	12 ครอบครั
9	18 ครอบครั

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ ชื่อ บ้านเลขที่ และความรู้เกี่ยวกับแข่งปลา

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับกระบวนการผลิตแข่งปลา

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการรวมกลุ่มจักสาน ปัญหาอุปสรรค และข้อดีของการผลิตแข่งปลา

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสัมภาษณ์ให้กลุ่มประชากรที่ผลิตแข่งปลาทุตอบแบบสัมภาษณ์หลังจากนั้นนำประเด็นที่เป็นปัญหาจากความไม่ชัดเจนเมื่อให้สัมภาษณ์ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ให้ชัดเจนก่อนลงสัมภาษณ์จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. รวบรวมรายชื่อผู้ผลิตแข่งปลาจากกลุ่มจักสานบ้านป่าสัก องค์การบริหารส่วนตำบลช้างซ้าย และอำเภอพระพรหม

2. สัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ผลิตแข่งปลาตามหมู่บ้านที่ทำการเลือกไว้ ดังนี้

หมู่ที่ 2 จำนวน 4 คน

หมู่ที่ 4 จำนวน 1 คน

หมู่ที่ 5 จำนวน 12 คน

หมู่ที่ 9 จำนวน 18 คน

ข้อมูลตามกรอบครัวที่ได้คัดเลือกไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมแต่ละวิธีการจากการสัมภาษณ์และจากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ไปตีความเนื้อหา และวิเคราะห์เนื้อหาภายใต้กรอบความคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับอาชีพเสริมหรือการสร้างรายได้จากอาชีพเสริม คือ อาชีพที่เพิ่มช่องทางการทำเงินหรือเพิ่มรายได้ให้กับผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้ว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเศรษฐกิจชุมชน โครงการผลิตแข่งปลาเป็นอาชีพเสริมของประชาชนใน ตำบลช้างซ้ายอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสำรวจและข้อมูลเชิงบรรยายแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง มีคำบรรยายประกอบ โดยแบ่งเป็น ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผลการของวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการผลิตแข่งปลาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ บ้านเลขที่ ความรู้เกี่ยวกับการผลิตแข่งปลา ข้อมูลการวิจัยที่เก็บรวบรวมจากประชาชนที่ผลิตแข่งปลาตำบลช้างซ้าย เป็นข้อมูลที่สมบูรณ์สามารถวิเคราะห์ได้ ดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่ได้เรียบเรียงเสร็จสมบูรณ์

แหล่งข้อมูล	จำนวนประชากรทั้งหมด	จำนวนประชากรที่ทำการสัมภาษณ์	ร้อยละ
ประชาชน	70 ครั้วเรือน	35	50

จากตารางที่ 1 พบว่าจำนวนประชากรที่ผลิตแข่งปลาทั้งหมด 70 ครั้วเรือน และมีกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ 35 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 50

ตารางแสดงแหล่งวัตถุดิบ ราคาของวัตถุดิบ ราคาขาย จำนวนชิ้นที่ขายและปัญหาของการผลิตแข่งปลาทุ

ครอบครัว ที่	แหล่งวัตถุดิบ	ราคาของ วัตถุดิบ	ราคาขาย/1ใบ	จำนวนชิ้นที่ ขาย/1ครั้ง	ปัญหาของ การทำแข่ง ปลาทุ
1	ทำเป็นอาชีพเสริม หารายได้เสริมเข้า ครอบครัว	-	1.80บาท/1ใบ	200-300ใบ/1 ครั้ง	ตลาดในการ ส่งแข่งปลาทุ ถ้าแข่งปลาทุ มากจะสั่ง หยุด
2	ใกล้ๆบ้านที่มีไม้ ไผ่	50 บาท/ไม้ไผ่ 1ลำ	1.80บาท/1ใบ	200-300ใบ/1 ครั้ง ประมาณ 500ใบ/1เดือน	ตลาดในการ ส่งแข่งปลาทุ ถ้าแข่งปลาทุ มากจะสั่ง หยุด
3	ใกล้ๆบ้านที่มีไม้ ไผ่	50บาท/ไม้ไผ่ 1ลำ	1.80บาท/1ใบ	200-300ใบ/1 ครั้ง 500ใบ/1 เดือน	ตลาดในการ ส่งแข่งปลาทุ ถ้าแข่งปลาทุ มากจะสั่ง หยุดบางครั้ง สั่งหยุด1-1 เดือน
4	รับมาจากแถว บ้าน	-	0.50บาท/1ใบ	200ใบ/1ครั้ง	ไม่มีงาน
5	รับมาจากแถว บ้าน	-	0.50บาท/1ใบ	200ใบ/1ครั้ง	ไม่มีงาน
6	ใกล้ๆบ้านหรือ บางครั้งไกลบ้าน ที่มีไม้ไผ่	50บาท/ไม้ไผ่ 1ลำ	1.80บาท/1ใบ	200-300ใบ/1 ครั้ง	ตลาดในการ ส่งแข่งปลาทุ ถ้าแข่งปลาทุ มากจะไม่ได้ ส่ง

ครอบครัว ที่	แหล่งวัตถุดิบ	ราคาของ วัตถุดิบ	ราคาขาย/1ใบ	จำนวนชิ้นที่ ขาย/1ครั้ง	ปัญหาของ การทำแบ่ง ปลาทุ
7	ใกล้ๆบ้านที่มีไม้ ไผ่	50บาท/ไม้ไผ่ 1ลำ	1.80บาท/1ใบ	500ใบ/1เดือน	ตลาดในการ ส่งแข่งปลาทุ ถ้าแข่งปลาทุ มากจะสั่ง หยุด
8	จากบ้านที่มีไม้ไผ่	20บาท/ไม้ไผ่ 1ลำ	1.80บาท/1ใบ	100ใบ/1ครั้ง	ไม้ไผ่หายาก
9	ลานสกา	30-50บาท/ไม้ ไผ่1ลำ	1.80บาท/1ใบ	100-200ใบ/1 ครั้ง	100-200ใบ/1 ครั้ง
10	หาแถวๆบ้านที่มี ไม้ไผ่	30-50บาท/ไม้ ไผ่1ลำ	2บาท/1ใบ	100-300ใบ/1 ครั้ง	ถ้าไม้ไผ่ไม่มีก็ ต้องหยุดทำ มี คนมาซื้อน้อย
11	แถวๆบ้านที่มีไม้ ไผ่บางครั้งมีรถมา ขายที่บ้าน	ถ้ามาขายที่ บ้าน80บาท/ ไม้ไผ่1ลำ ถ้าไปซื้อเอง 40บาท/ไม้ไผ่ 1ลำ	2 บาท/1ใบ	200-500ใบ/1 ครั้ง	ไม้ไผ่หายาก
12	แถวๆบ้านที่มีไม้ ไผ่บางครั้งมีรถมา ขายที่บ้าน	50บาท/ไม้ไผ่ 1ลำ	1.80บาท/1ใบ	100-200ใบ/1 ครั้ง	ไม้ไผ่หายาก
13	ปลูกไว้ที่บ้าน บางครั้งก็หาจากที่ อื่น	ถ้าซื้อ 70 บาท/ไม้ไผ่1 ลำ	1.80บาท/1ใบ	200-500ใบ/1 ครั้ง	ไม้ไผ่ขาด
14	แถวหัวสะพาน บ้านที่มีไม้ไผ่	30-50 บาท/ ไม้ไผ่1ลำ	1.80บาท/1ใบ	200ใบ/1ครั้ง	ไม้ไผ่หายาก ตลาดการส่ง แข่งปลาทุถ้า แข่งปลาทุมาก จะสั่งหยุด

ครอบครัว ที่	แหล่งวัตถุดิบ	ราคาของ วัตถุดิบ	ราคาขาย/1ใบ	จำนวนชิ้นที่ ขาย/1ครั้ง	ปัญหาของ การทำแบ่ง ปลา
15	นอกชุมชน(มา จากหลายอำเภอ)	ลำใหญ่ 50 บาท ลำเล็ก 30-40 บาท	1.80บาท/1ใบ	200ใบ/1ครั้ง	วัตถุดิบที่ใช้ ในการทำ
16	ปลูกใช้ทำเองที่ บ้าน	-	2 บาท/1ใบ	400-500 ใบ	-
17	นอกชุมชน	ลำใหญ่ 50 บาท ลำเล็ก 30-40 บาท	2 บาท/1ใบ	400-500 ใบ	วัตถุดิบที่ใช้ ในการทำ
18	ในหมู่บ้าน	ลำเล็ก 20 บาท ลำใหญ่ 25 บาท	1.80 บาท	400-500 ใบ	วัตถุดิบที่ใช้ ในการทำ
19	หลายแหล่งทั้งใน ชุมชนและนอก ชุมชน	ลำเล็ก 40 บาท ลำใหญ่ 50 บาท	2 บาท	200 ใบ	วัตถุดิบที่ใช้ ในการผลิต
20	นอกชุมชน	ลำเล็ก 30 บาท ลำใหญ่ 50 บาท	2 บาท	200 ใบ	ตลาดการส่ง แข่งปลา
21	ปลูกที่บ้าน ซื้อ จากในหมู่บ้าน ด้วย	ลำเล็ก 40 บาท ลำใหญ่ 50 บาท	1ใบ 1.80	400 ใบ	วัตถุดิบใน การผลิต
22	ปลูกที่บ้านใช้เอง	-	1ใบ 1.80 ขนาดกลาง	300ใบ	ตลาดการขาย
23	ได้มาจากร่อน พิบูลย์	ลำใหญ่ 50 บาท / 1 ลำ ลำเล็ก 30 บาท / 1 ลำ	1ใบ 1.80 ขนาดกลาง	500 ใบ ต่อ อาทิตย์	ไม้ไผ่ขาด แคลน

ครอบครัว ที่	แหล่งวัตถุดิบ	ราคาของ วัตถุดิบ	ราคาขาย/1ใบ	จำนวนชิ้นที่ ขาย/1ครั้ง	ปัญหาของ การทำแบ่ง ปลาทุ
24	มีรถมาขายที่บ้าน	ลำใหญ่ 50 บาท / ลำ ลำ เล็ก 30 บาท / ลำ	2 บาท / 1 ใบ	300 ใบ / อาทิตย์	ไม่มีไผ่ขาด แคลน
25	ไปซื้อของคนข้าง บ้าน	ลำใหญ่ 50 บาท / ลำ ลำ เล็ก 30 บาท / ลำ	ใบละ 1.60 บาท / 1 ใบ (ส่งที่ตลาด ใกล้บ้าน)	200ใบ / อาทิตย์	มีคนซื้อคน เดียวคนขาย หลายคน
26	ซื้อของคนข้าง บ้าน	ลำใหญ่ 50 บาท / ลำ ลำ เล็ก 30 -40 บาท / ลำ	2 บาท / 1 ใบ	250ใบ / อาทิตย์	ไม่มีไผ่ขาด แคลน
27	ซื้อของคนข้าง บ้าน	ลำใหญ่ 50 บาท / 1 ลำ ลำเล็ก 30 บาท / 1 ลำ	1.80 บาท / 1 ใบ	300 ใบ / อาทิตย์	ปลาทุไม่มี ผลิตแข่งไว้ มาก
28	ซื้อของคนข้าง บ้าน	-	1.80 บาท / 1 ใบ	200 - 280 ใบ / อาทิตย์	-
29	มีคนมาขายที่บ้าน	30-50 บาท/ ไม่มีไผ่1ลำ	2 บาท / 1 ใบ	300 ใบ / 1 ครั้ง	ไม่มีไผ่ขาด แคลน
30	ในท้องถิ่น	30-50 บาท/ ไม่มีไผ่1ลำ	1.80 บาท / 1 ใบ	300 ใบ / 1 ครั้ง	ไม่มีไผ่ขาด แคลน
31	ซื้อของคนข้าง บ้าน	30-50 บาท/ ไม่มีไผ่1ลำ	1.80 บาท / 1 ใบ	200 ใบ/1ครั้ง	ไม่มีไผ่ขาด แคลน

ครอบครัว ที่	แหล่งวัตถุดิบ	ราคาของ วัตถุดิบ	ราคาขาย/1ใบ	จำนวนชิ้นที่ ขาย/1ครั้ง	ปัญหาของ การทำแข่ง ปลาทุ
32	ในท้องถิ่น	30-50 บาท/ ไม้ไผ่1ลำ	2 บาท / 1 ใบ	200 ใบ / อาทิตย์	มีคนซื้อคน เดียวคนขาย หลายคน
33	มีรถมาขายที่บ้าน	30-50 บาท/ ไม้ไผ่1ลำ	1.80 บาท / 1 ใบ	300 ใบ / 1 ครั้ง	มีคนซื้อคน เดียวคนขาย หลายคน
34	ปลูกที่บ้านใช้เอง	30-50 บาท/ ไม้ไผ่1ลำ	1.80 บาท / 1 ใบ	300 ใบ / 1 ครั้ง	ไม้ไผ่ขาด แคลน
35	ซื้อของคนข้าง บ้าน	ลำใหญ่ 50 บาท / ลำ ลำ เล็ก 30 บาท / ลำ	2 บาท / 1 ใบ	200ใบ / อาทิตย์	มีคนซื้อคน เดียวคนขาย หลายคน

กล่าวโดยสรุปกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นำวัตถุดิบมาจาก ในท้องถิ่นมากที่สุดและรองลงมาคือในชุมชนใกล้เคียง ราคาวัตถุดิบลำละ 50 บาทมากที่สุด รองลงมาคือลำละ 20 บาท จำหน่ายแข่งปลาทุในราคาใบละ 1.80 บาทมากที่สุด รองลงมาคือใบละ 2 บาท จำนวนแข่งปลาทุที่จำหน่าย 100-300 ใบ/ครั้งมากที่สุด รองลงมาจำนวน 200-500 ใบ/ครั้งและส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องของวัตถุดิบมากที่สุด รองลงมาคือเรื่องของการตลาดในการจำหน่ายแข่งปลาทุ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการผลิตแข่งปลาของชาวบ้านในชุมชน ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัด นครศรีธรรมราช ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอเนื้อหาที่สำคัญคือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำวัตถุดิบในชุมชนมาสร้างรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนในเรื่องของรายได้ครัวเรือนแต่ละครัวเรือน เพื่อสานต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละครัวเรือนในชุมชนให้ชุมชนและผู้วิจัยวิเคราะห์เศรษฐกิจและเพิ่มพูนเศรษฐกิจภายในชุมชนให้ดีขึ้น

โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนที่ผลิตแข่งปลาในตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 70 ครัวเรือน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ ชื่อ บ้านเลขที่ และความรู้เกี่ยวกับแข่งปลา

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับกระบวนการผลิตแข่งปลา

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการรวมกลุ่มจักสาน ปัญหาอุปสรรค และข้อดีของการผลิตแข่งปลา
การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสัมภาษณ์ให้กลุ่มประชากรที่ผลิตแข่งปลาตอบแบบสัมภาษณ์หลังจากนั้นนำประเด็นที่เป็น ปัญหาจากความไม่ชัดเจนเมื่อให้สัมภาษณ์ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ให้ชัดเจนก่อนลงสัมภาษณ์จริง การเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. รวบรวมรายชื่อผู้ผลิตแข่งปลาจากกลุ่มจักสานบ้านป่าสัก องค์การบริหารส่วนตำบลช้างซ้าย และอำเภอพระพรหม

2. สัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ผลิตแข่งปลาตามหมู่บ้านที่คัดเลือกไว้ ดังนี้

หมู่ที่ 2 จำนวน 4 คน

หมู่ที่ 4 จำนวน 1 คน

หมู่ที่ 5 จำนวน 12 คน

หมู่ที่ 9 จำนวน 18 คน

ข้อมูลตามครอบครัวที่ได้คัดเลือกไว้ การวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลที่รวบรวมแต่ละวิธีการจากการสัมภาษณ์ และจากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ไปตีความเนื้อหาและวิเคราะห์เนื้อหาภายใต้กรอบความคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับอาชีพเสริมหรือการสร้างรายได้จากอาชีพเสริม คือ อาชีพที่เพิ่มช่องทางการทำเงินหรือเพิ่มรายได้ให้กับผู้มีอาชีพอยู่แล้ว

อภิปรายผล

จากจำนวนประชากรที่ผลิตแข่งปลาทุทั้งหมด 70 ครัวเรือน ได้ทำการสัมภาษณ์ 35 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 50 ประชากรส่วนใหญ่ นำวัตถุดิบมาจาก ในท้องถิ่นมากที่สุดและรองลงมาคือในชุมชนใกล้เคียง ราคาวัตถุดิบลำละ 50 บาทมากที่สุด รองลงมาคือลำละ 20 บาท จำหน่ายแข่งปลาทุในราคาใบละ 1.80 บาทมากที่สุด รองลงมาคือใบละ 2 บาท จำนวนแข่งปลาทุที่จำหน่าย 100-300 ใบ/ครั้งมากที่สุด รองลงมาจำนวน 200-500 ใบ/ครั้ง ส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องของวัตถุดิบมากที่สุด รองลงมาคือเรื่องของการตลาดในการจำหน่ายแข่งปลาทุ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยความรู้เกี่ยวกับการผลิตแข่งปลาทุ ของประชาชนตำบลช้างซ้าย อำเภอยะพราง จังหวัดนครศรีธรรมราช ทางผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้องดังนี้

1. ควรมีการศึกษาพรรณไม้ใผ่ที่เหมาะสมกับการผลิตแข่งปลาทุ
2. ส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านปลูกไม้ใผ่ไว้ใช้ในการผลิตแข่งปลาทุ
3. ควรจัดให้มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้สนใจในเรื่องของแข่งปลาทุ
4. ควรแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของแข่งปลาทุ
5. ควรใช้ไม้ใผ่เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าประเภทอื่น

บรรณานุกรม

<http://tkagri.doae.go.th/temp.php?gpg=title04>

<http://www.culture.go.th/knowledge/story/bamboo/bamboo.html>

กลุ่มจักรสานบ้านป่าสัก . นายประสิทธิ์ เดชภูมิ หัวหน้ากลุ่มจักรสานบ้านป่าสัก

โชคดี . ทศนโกวิท ระดับความรู้และเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนกลุ่มโรงเรียน
สหวิทยาเขตเชียรใหญ่ กรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช 1 . วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2546

ภาคผนวก

กลุ่มตัวอย่าง

ผลการสัมภาษณ์

1. แหล่งวัตถุดิบ

ครอบครัวที่ 1 ตอบว่า ทำเป็นอาชีพเสริมหารายได้เสริมเข้า

ครอบครัว

ครอบครัวที่ 2 ตอบว่า ใกล้เคียงบ้านที่มีไม้ไผ่

ครอบครัวที่ 3 ตอบว่า ใกล้เคียงบ้านที่มีไม้ไผ่

ครอบครัวที่ 4 ตอบว่า รับมาจากแถวบ้าน

ครอบครัวที่ 5 ตอบว่า รับมาจากแถวบ้าน

ครอบครัวที่ 6 ตอบว่า ใกล้เคียงบ้านหรือบางครั้ง

ไกลบ้านที่มีไม้ไผ่

ครอบครัวที่ 7 ตอบว่า ใกล้เคียงบ้านที่มีไม้ไผ่

ครอบครัวที่ 8 ตอบว่า จากบ้านที่มีไม้ไผ่

ครอบครัวที่ 9 ตอบว่า ลานสกา

ครอบครัวที่ 10 ตอบว่า หาแถวบ้านที่มีไม้ไผ่

ครอบครัวที่ 11 ตอบว่า แถวบ้านที่มีไม้ไผ่บางครั้ง

มีรถมาขายที่บ้าน

ครอบครัวที่ 12 ตอบว่า แถวบ้านที่มีไม้ไผ่บางครั้ง

มีรถมาขายที่บ้าน

ครอบครัวที่ 13 ตอบว่า ปลูกรั้วที่บ้านบางครั้งก็หาจาก

ที่อื่น

ครอบครัวที่ 14 ตอบว่า แถวหัวสะพานบ้านที่มีไม้ไผ่

ครอบครัวที่ 15 ตอบว่า ปลูกรั้วทำเองที่บ้าน

ครอบครัวที่ 16 ตอบว่า นอกชุมชน

ครอบครัวที่ 17 ตอบว่า ในหมู่บ้าน

ครอบครัวที่ 18 ตอบว่า หลายแหล่งทั้งในชุมชน

และนอกชุมชน

ครอบครัวที่ 19 ตอบว่า นอกชุมชน

ครอบครัวที่ 20 ตอบว่า นอกชุมชน

ครอบครัวที่ 21 ตอบว่า ปลุกที่บ้าน ซื่อจาก
ในหมู่บ้านด้วย

ครอบครัวที่ 22 ตอบว่า ปลุกที่บ้านใช้เอง

ครอบครัวที่ 23 ตอบว่า ได้มาจากร่อนพิบูลย์

ครอบครัวที่ 24 ตอบว่า มีธมาขายที่บ้าน

ครอบครัวที่ 25 ตอบว่า ไปซื้อของคนข้างบ้าน

ครอบครัวที่ 26 ตอบว่า ซื้อของคนข้างบ้าน

ครอบครัวที่ 27 ตอบว่า ซื้อของคนข้างบ้าน

ครอบครัวที่ 28 ตอบว่า ซื้อของคนข้างบ้าน

ครอบครัวที่ 29 ตอบว่า มีคนมาขายที่บ้าน

ครอบครัวที่ 30 ตอบว่า ในท้องถิ่น

ครอบครัวที่ 31 ตอบว่า ซื้อของคนข้างบ้าน

ครอบครัวที่ 32 ตอบว่า ในท้องถิ่น

ครอบครัวที่ 33 ตอบว่า มีธมาขายที่บ้าน

ครอบครัวที่ 34 ตอบว่า ปลุกที่บ้านใช้เอง

ครอบครัวที่ 35 ตอบว่า ซื้อของคนข้างบ้าน

2. ราคาของวัตถุดิบ

ครอบครัวที่ 1 ตอบว่า -

ครอบครัวที่ 2 ตอบว่า 50 บาท/ไม้ไผ่1ลำ

ครอบครัวที่ 3 ตอบว่า 50 บาท/ไม้ไผ่1ลำ

ครอบครัวที่ 4 ตอบว่า -

ครอบครัวที่ 5 ตอบว่า -

ครอบครัวที่ 6 ตอบว่า 50 บาท/ไม้ไผ่1ลำ

ครอบครัวที่ 7 ตอบว่า 50 บาท/ไม้ไผ่1ลำ

ครอบครัวที่ 8 ตอบว่า 20บาท/ไม้ไผ่1ลำ

ครอบครัวที่ 9 ตอบว่า 30-50บาท/ไม้ไผ่1ลำ

ครอบครัวที่ 10 ตอบว่า 30-50บาท/ไม้ไผ่1ลำ

ครอบครัวที่ 11 ตอบว่า ถ้ามาขายที่บ้าน80บาท/
ไม้ไผ่1ลำ ถ้าไปซื้อเอง40บาท/ไม้ไผ่1ลำ

ครอบครัวที่ 12 ตอบว่า 50บาท/ไม้ไผ่1ลำ

ครอบครัวที่ 13 ตอบว่า ถ้าวัว 70 บาท/ไม้ไผ่ 1 ลำ

ครอบครัวที่ 14 ตอบว่า 30-50 บาท/ไม้ไผ่ 1 ลำ

ครอบครัวที่ 15 ตอบว่า ลำใหญ่ 50 บาท

ลำเล็ก 30-40 บาท

ครอบครัวที่ 16 ตอบว่า -

ครอบครัวที่ 17 ตอบว่า ลำใหญ่ 50 บาท

ลำเล็ก 30-40 บาท

ครอบครัวที่ 18 ตอบว่า ลำเล็ก 20 บาท

ลำใหญ่ 25 บาท

ครอบครัวที่ 19 ตอบว่า ลำเล็ก 40 บาท ลำใหญ่
50 บาท

ครอบครัวที่ 20 ตอบว่า ลำเล็ก 30 บาท ลำใหญ่
50 บาท

ครอบครัวที่ 21 ตอบว่า ลำเล็ก 40 บาท ลำใหญ่
50 บาท

ครอบครัวที่ 22 ตอบว่า -

ครอบครัวที่ 23 ตอบว่า ลำใหญ่ 50 บาท / 1 ลำ
ลำเล็ก 30 บาท / 1 ลำ

ครอบครัวที่ 24 ตอบว่า ลำใหญ่ 50 บาท / ลำ
ลำเล็ก 30 บาท / ลำ

ครอบครัวที่ 25 ตอบว่า ลำใหญ่ 50 บาท / ลำ
ลำเล็ก 30-40 บาท / ลำ

ครอบครัวที่ 26 ตอบว่า ลำใหญ่ 50 บาท / ลำ
ลำเล็ก 30 บาท / ลำ

ครอบครัวที่ 27 ตอบว่า ลำใหญ่ 50 บาท / 1 ลำ
ลำเล็ก 30 บาท / 1 ลำ

ครอบครัวที่ 28 ตอบว่า -

ครอบครัวที่ 29 ตอบว่า 30-50 บาท/ไม้ไผ่ 1 ลำ

ครอบครัวที่ 30 ตอบว่า 30-50 บาท/ไม้ไผ่ 1 ลำ

ครอบครัวที่ 31 ตอบว่า 30-50 บาท/ไม้ไผ่ 1 ลำ

ครอบครัวที่ 32 ตอบว่า 30-50 บาท/ไม้ไผ่ 1 ลำ

ครอบครัวยุคที่ 33 ตอบว่า 30-50 บาท/ไม้ไผ่1ลำ
 ครอบครัวยุคที่ 34 ตอบว่า 30-50 บาท/ไม้ไผ่1ลำ
 ครอบครัวยุคที่ 35 ตอบว่า ลำใหญ่ 50 บาท / ลำ
 ลำเล็ก 30 บาท / ลำ

3. ราคาขาย/ไร่

ครอบครัวยุคที่ 1 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 2 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 3 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 4 ตอบว่า 0.50บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 5 ตอบว่า 0.50บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 6 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 7 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 8 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 9 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 10 ตอบว่า 2บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 11 ตอบว่า 2บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 12 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 13 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 14 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 15 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 16 ตอบว่า 2บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 17 ตอบว่า 2บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 18 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 19 ตอบว่า 2บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 20 ตอบว่า 2บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 21 ตอบว่า 1.80บาท/ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 22 ตอบว่า ไร่ 1.80 ขนาดกลาง
 ครอบครัวยุคที่ 23 ตอบว่า ไร่ 1.80 ขนาดกลาง
 ครอบครัวยุคที่ 24 ตอบว่า 2 บาท / 1 ไร่
 ครอบครัวยุคที่ 25 ตอบว่า ไร่ละ 1.60 บาท / 1 ไร่
 (ส่งที่ตลาดโกสุมพิสัย)

ครอบครัวที่ 26 ตอบว่า 2 บาท / 1 ใบ
 ครอบครัวที่ 27 ตอบว่า 1.80 บาท / 1 ใบ
 ครอบครัวที่ 28 ตอบว่า 1.80 บาท / 1 ใบ
 ครอบครัวที่ 29 ตอบว่า 2 บาท / 1 ใบ
 ครอบครัวที่ 30 ตอบว่า 1.80 บาท / 1 ใบ
 ครอบครัวที่ 31 ตอบว่า 1.80 บาท / 1 ใบ
 ครอบครัวที่ 32 ตอบว่า 2 บาท / 1 ใบ
 ครอบครัวที่ 33 ตอบว่า 1.80 บาท / 1 ใบ
 ครอบครัวที่ 34 ตอบว่า 1.80 บาท / 1 ใบ
 ครอบครัวที่ 35 ตอบว่า 2 บาท / 1 ใบ

4. จำนวนเงินที่ขาย/1ครั้ง

ครอบครัวที่ 1 ตอบว่า 200-300ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 2 ตอบว่า 200-300ใบ/1ครั้ง
 ประมาณ 500ใบ/1เดือน
 ครอบครัวที่ 3 ตอบว่า 200-300ใบ/1ครั้ง
 ประมาณ 500ใบ/1เดือน
 ครอบครัวที่ 4 ตอบว่า 200ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 5 ตอบว่า 200ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 6 ตอบว่า 200-300ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 7 ตอบว่า 500ใบ/1เดือน
 ครอบครัวที่ 8 ตอบว่า 100ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 9 ตอบว่า 100-200ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 10 ตอบว่า 100-300ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 11 ตอบว่า 200-500ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 12 ตอบว่า 100-200ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 13 ตอบว่า 200-500ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 14 ตอบว่า 200ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 15 ตอบว่า 200ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 16 ตอบว่า 400-500 ใบ
 ครอบครัวที่ 17 ตอบว่า 400-500 ใบ
 ครอบครัวที่ 18 ตอบว่า 400-500 ใบ

ครอบครัวที่ 19 ตอบว่า 200 ใบ
 ครอบครัวที่ 20 ตอบว่า 200 ใบ
 ครอบครัวที่ 21 ตอบว่า 400 ใบ
 ครอบครัวที่ 22 ตอบว่า 300ใบ
 ครอบครัวที่ 23 ตอบว่า 500 ใบ / อาทิตย์
 ครอบครัวที่ 24 ตอบว่า 300 ใบ / อาทิตย์
 ครอบครัวที่ 25 ตอบว่า 200ใบ / อาทิตย์
 ครอบครัวที่ 26 ตอบว่า 250ใบ / อาทิตย์
 ครอบครัวที่ 27 ตอบว่า 300 ใบ / อาทิตย์
 ครอบครัวที่ 28 ตอบว่า 200 - 280 ใบ / อาทิตย์
 ครอบครัวที่ 29 ตอบว่า 300 ใบ / 1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 30 ตอบว่า 300 ใบ / 1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 31 ตอบว่า 200 ใบ/1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 32 ตอบว่า 200ใบ / อาทิตย์
 ครอบครัวที่ 33 ตอบว่า 300 ใบ / 1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 34 ตอบว่า 300 ใบ / 1ครั้ง
 ครอบครัวที่ 35 ตอบว่า 200ใบ / อาทิตย์

5. ปัญหาของการทำแข่งปลาทุ

ครอบครัวที่ 1 ตอบว่า ตลาดในการส่งแข่งปลาทุถ้าแข่งปลาทุมาก
 จะสั่งหยุด
 ครอบครัวที่ 2 ตอบว่า ตลาดในการส่งแข่ง
 ปลาทุถ้าแข่งปลาทุมากจะสั่งหยุด
 ครอบครัวที่ 3 ตอบว่า ตลาดในการส่งแข่ง
 ปลาทุถ้าแข่งปลาทุมากจะสั่งหยุดบางครั้งสั่งหยุด
 1-1เดือน
 ครอบครัวที่ 4 ตอบว่า ไม่มีงาน
 ครอบครัวที่ 5 ตอบว่า ไม่มีงาน
 ครอบครัวที่ 6 ตอบว่า ตลาดในการส่งแข่งปลาทุ
 ถ้าแข่งปลาทุมากจะไม่ได้ส่ง
 ครอบครัวที่ 7 ตอบว่า ตลาดในการส่งแข่งปลาทุ
 ถ้าแข่งปลาทุมากจะสั่งหยุด

ครอบครัวที่ 8 ตอบว่า ไม่ไผ่หายาก

ครอบครัวที่ 9 ตอบว่า 100-200ใบ/1ครั้ง

ครอบครัวที่ 10 ตอบว่า ถ้าไม่ไผ่ไม่มีก็ต้องหยุดทำ
มีคนมาซื้อน้อย

ครอบครัวที่ 11 ตอบว่า ไม่ไผ่หายาก

ครอบครัวที่ 12 ตอบว่า ไม่ไผ่หายาก

ครอบครัวที่ 13 ตอบว่า ไม่ไผ่ขาด

ครอบครัวที่ 14 ตอบว่า ไม่ไผ่หายาก ตลาดการส่งแข่งปลาทุถ้าแข่ง
ปลาทุมากจะส่งหยุด

ครอบครัวที่ 15 ตอบว่า วัตถุดิบที่ใช้ในการทำ

ครอบครัวที่ 16 ตอบว่า -

ครอบครัวที่ 17 ตอบว่า วัตถุดิบที่ใช้ในการทำ

ครอบครัวที่ 18 ตอบว่า วัตถุดิบที่ใช้ในการทำ

ครอบครัวที่ 19 ตอบว่า วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

ครอบครัวที่ 20 ตอบว่า ตลาดการส่งแข่งปลาทุ

ครอบครัวที่ 21 ตอบว่า วัตถุดิบในการผลิต

ครอบครัวที่ 22 ตอบว่า ตลาดการขาย

ครอบครัวที่ 23 ตอบว่า ไม่ไผ่ขาดแคลน

ครอบครัวที่ 24 ตอบว่า ไม่ไผ่ขาดแคลน

ครอบครัวที่ 25 ตอบว่า มีคนซื้อคนเดียวคนขายหลายคน

ครอบครัวที่ 26 ตอบว่า ไม่ไผ่ขาดแคลน

ครอบครัวที่ 27 ตอบว่า ปลาทุไม่มีผลิตแข่งไว้มาก

ครอบครัวที่ 28 ตอบว่า -

ครอบครัวที่ 29 ตอบว่า ไม่ไผ่ขาดแคลน

ครอบครัวที่ 30 ตอบว่า ไม่ไผ่ขาดแคลน

ครอบครัวที่ 31 ตอบว่า ไม่ไผ่ขาดแคลน

ครอบครัวที่ 32 ตอบว่า มีคนซื้อคนเดียวคนขายหลายคน

ครอบครัวที่ 33 ตอบว่า มีคนซื้อคนเดียวคนขายหลายคน

ครอบครัวที่ 34 ตอบว่า ไม่ไผ่ขาดแคลน

ครอบครัวที่ 35 ตอบว่า มีคนซื้อคนเดียวคนขายหลายคน

การผลิตแข่งปลาทุ

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ไม้ไผ่สีสุก
2. กรรไกร
3. เลื่อย
4. มีดเหลาไม้ไผ่
5. พิมพ์เหล็กวงกลมหรือวัสดุที่เป็นรูปทรงกลม

วิธีทำ

1. นำไม้ไผ่สีสุกหรือไม้ไผ่ตงมาตัดเป็นท่อน ๆ ยาวท่อนละ 25 นิ้ว แล้วนำมาผ่าให้เป็นเส้นบาง ๆ ให้ได้ขนาด
2. นำไม้ที่ได้ขนาดจำนวน 6 เส้น วางเรียงกัน แล้วนำเส้นอื่น ๆ มาสานไขว้กันตลอดวงกลมจนครบ 18 เส้น นำไม้ 3 เส้น มาขัดกัน เพื่อให้เกิดความแข็งแรง จากนั้นใช้พิมพ์เหล็กวงกลมหรือวัสดุอื่นที่เป็นวงกลมกดใส่ขอบแข่งเพื่อทำเป็นวงกลม ใช้ไม้ม้วนปากแข่ง แล้วหักไม้ที่เหลือจากการทำตัวแข่งให้เป็นขอบแข่งตามไม้ม้วนปากแข่ง จะได้แข่งปลาทุที่เสร็จสมบูรณ์

กอไผ่

ไม้ไผ่ที่ตัดเป็นลำแล้ว

ไม้ไผ่ที่ตัดเป็นท่อน

ไม้ไผ่ที่ผ่าเป็นสองซีก

ผ่าไม้เป็นซีกเล็ก

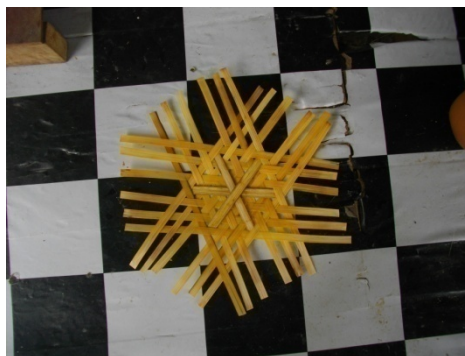
เตรียมดอกให้บาง

ดอกที่เหล้าเสร็จแล้ว

นำมามัดไว้เพื่อไม่ให้เพี้ยนพ่น

สานท้ายแข่ง

นำไม้ไผ่มาใส่ที่ท้ายแข่ง

ขึ้นท้ายแข่ง

สานขึ้นลูก

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวกรรณิการ์ พุ่มจีน

วัน เดือน ปีเกิด 1 พฤษภาคม 2536

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 124/1 หมู่ 5 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

สถานที่ศึกษาในปัจจุบัน โรงเรียนเฉลิมราชประชาอุทิศ หมู่ 13 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

เบอร์โทรศัพท์ 08-4065-8465 E-mail: -

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541 – 2548 อนุบาล-ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าช้าง

พ.ศ. 2549 – 2553 มัธยมศึกษาปีที่ 1-5 โรงเรียนเฉลิมราชประชาอุทิศ

ชื่อ-สกุล นางสาวอาภากร ขุนฤทธิ์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 14/1 หมู่ 5 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

สถานที่ศึกษาในปัจจุบัน โรงเรียนเฉลิมราชประชาอุทิศ หมู่ 13 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

เบอร์โทรศัพท์ 08-0326-3068 E-mail:ida82@wimdownslive.com

พ.ศ. 2541 – 2548 อนุบาล-ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าช้าง

พ.ศ. 2549 – 2553 มัธยมศึกษาปีที่ 1-5 โรงเรียนเฉลิมราชประชาอุทิศ

ชื่อ-สกุล นางสาวปริศนา พุทโกสิทธิ์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 118/2 หมู่ 5 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

สถานที่ศึกษาในปัจจุบัน โรงเรียนเฉลิมราชประชาอุทิศ หมู่ 13 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

เบอร์โทรศัพท์ - E-mail:Mai_2205Love@hotmail.com

พ.ศ. 2541 – 2548 อนุบาล-ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา

พ.ศ. 2549 – 2553 มัธยมศึกษาปีที่ 1-5 โรงเรียนเฉลิมราชประชาอุทิศ